

Kovács Béla És Családja

Ez egy amatőr kép, 1964-ben készült, amikor Béla bátyámék megérkeztek Izraelbe. Ez volt az első lakásuk, amit már akkor meg is vettek. A hátsó sorban baloldalt Béla van, mellette a fia, Miklós, előtte fehér ruhában a nagyobbik leánya, Ibolya. Elöl balról az első a felesége, Piroska, mellette a kislánya, Esztike. Középen az idős néni Piroskának az anyja, Kovács Rózsika, és mellette egy számomra ismeretlen nő. Kovács Béla bátyám 1922-ben, Bözödújfaluban született. Ő sem tanult mesterséget, mert apám feszt küldött kapálni. Tizenkét éves korban már kezdtünk kapálni. Béla bátyám nagyobb volt, együtt mentünk, de apám nem engedte, hogy tanuljuk meg a szabóságot. Nem hagyta. Elmagyarázta apám, hogy akinek a szakmája jó, az a szakmát el kell lopja [= el kell lesse]. Béla bátyám arany gyerek volt, apám őt nem verte, alig egy kicsit szidta meg. Ő jó testvér volt. Volt katona a magyar hadseregben [a második világháború alatt], Prundon volt [ma Prundu-Bârgăului], ez Beszterce [Naszód] megyében van, én is jártam ott delegációban üres zsákért [a háború után]. Aztán jöttek be az oroszok, és akkor ment el egy csapat, és kinn volt a határon, és hallotta, mikor mentek el. Akkor a patakon keresztül egy román családhoz bement, átöltözött, ledobta a katonaruhát, kapott ilyen román harisnyát, inget, egy rossz bakancsot, és mikor elfogták az oroszok, kérdezték, hogy 'mi vagy?'. Azt mondja, román, és akkor elengedték. Ha azt mondta volna, magyar, nem engedték volna el. Aztán megnősült 1949-ben, itt, [Bözöd]Újfaluban, eredeti zsidó nővel, Nagy Piroskának hívták [a férje után Nagy]. Az anyja, Kovács Rózsika Gyergyószentmiklóson lakott, az édesapja, Kovács Mendel meghalt, és akkor leköltöztek [az anyjával] [Bözöd]Újfaluba, mert akihez költözött [Piroska], [annak] az embernek a felesége meghalt. Apám el akarta venni a bátyámnak, a Bélának az anyósát, ő nem bánta volna. De a leánya nem engedte, a bátyám se. Egy hét múlva megfogták a vénasszonyt, hazavitték. Akkor azt mondta apám: 'Az Isten ne mentsen meg a vándorlástól.' Béla megvette a zsidó sakter lakását. Három gyerekük lett, itt születtek. Kovács Miklós, Ibolya és Eszter. Dolgozott, gyümölcsfákat oltott, ő kijárta a hét osztályt. Aztán jött a társas gazdaság [lásd: kollektív Romániában], és akkor brigádos volt a néptanácsnál, küldték leszerződni a cukorrépát, vagy ami volt. Aztán a bátyám leköltözött Erdőszentgyörgyre, nem bírta már, mert társas gazdaság volt, [és nem akart beállni], és akkor kitették karikatúrába a bátyámat és ángyomat. Azt mondták nekem: 'Na menj, nézd meg, ki

van téve a bátyád.' Ott mentem el, hát tényleg ki voltak rajzolva. A falu közepén volt egy tábla, amire kitűztek mindenfélét, és az volt írva, hogy: 'Icurkám, picurkám, beállok, nem állok, ó, még várok?' És az ángyomnak a fején kalap volt, és a bátyámnak kendő a fején. Nem akartak beállni a társasba, bevették kuláknak, mert a feleségének az anyjának volt birtoka. Azután a bátyám beadta a papírt, és elmentek. 1964-ben mentek Izraelbe, az anyósával. Bátyámnak az anyósa, Kovács Rózsika is vallásos volt, tartották addig, amíg elmentek, és aztán ott még jobban. Két évet élt a bátyám, amíg élt, írt, aztán meghalt. Megoperálták, hátul volt egy csomó [daganat], és belehalt. Negyvennyolc éves volt. Béla nagyobbik leánya, Ibolya asszisztensnő a kórháznál. A másik, Eszter hébertanár. A lányok nem írnak, pedig a kisebbik, Eszter ott volt Magyarországon, és idejöhett volna, de nem jött. Miklós okos volt, Erdőszentgyörgyön laktak, ott járt iskolába. Nagyon jó feje volt, és akkor katonai iskolába küldték, mikor kimentek. Rá egy évre Amerikába küldték eszmecserére. Ott volt, nem tudom, hány évet, és úgy jött ki mint őrnagy, nagy ranggal, aztán beállt a Bnei Brakba, a nagy vallásosok közé [Egy 2002-es izraeli felmérés szerint Bnei Brak egyike a legvallásosabb városoknak az országban. -- A szerk.].